

Importlisten forholdsvis hurtigt vilde kunne rette det, som nu utvivlsomt er i høj Grad skævt.

Man regnede med, at Danmark før Krigen havde en ret betydelig Nettogæld til Udlandet. Det var den almindelige Opfattelse, at denne Gæld blev betalt under Krigen, og at vi endog saa tjente betydeligt, selv om man ogsaa regner med, at vore Varebeholdninger var mindre, da Krigen sluttede, end da den begyndte. Men jeg har Grund til at antage, at vi nu er paa Vej til igen at faa den samme Gæld til Udlandet, som vi havde før Krigen, og Vanskelighederne er langt større for os nu med den samme Gæld end før Krigen. Vi havde ogsaa Underbalance i vort Samkvem med Udlandet før Krigen; men vi var i Stand til at ophæve den ved forskellige forholdsvis lette Foranstaltninger, vi kunde som Regel altid laane og laane til overkommelige Vilkaar, og vi kunde eksportere Kreditforeningsobligationer og faa Penge hjem paa disse paa tilfredsstillende Maade. I Øjeblikket er det neppe muligt at optage Laan i Udlandet, og det er aldeles givet ikke muligt at eksportere Kreditforeningsobligationer.

Med andre Ord, vi kan ikke gøre Laan i Udlandet hverken paa den ene eller den anden Maade. Det danske Samfund er, saaledes som det hele foreligger, i det væsentlige henvist til at hjælpe sig selv. Det indenlandske Brændsel, som vi har maattet søge Tilflugt til, er Tørv, Træ og Brunkul. Hvad Træet angaar, er Forholdet dette, at vore Skove allerede er blevet saa stærkt behugget under Krigen, at en yderligere Hugst — udover den minimale Hugst, som nu finder Sted — ikke er mulig, medmindre man vilde gøre alvorlig Skade paa Skovene. Derom er alle forstkyndige enige. Hvad Brunkullet angaar, er Forholdet dette, at hvis Regeringen er at formaa til at træffe de nødvendige Foranstaltninger, vil Produktionen utvivlsomt kunne sættes betydeligt op, men ikke uden at Regeringen paa en vis Maade kommer til at staa som Garant overfor de paagældende Producenter, saa at disse i det mindste har Sikkerhed for at faa det producerede afsat og faa Penge for det.

Hvad Tørvene angaar, er Forholdet dette, at vore Tørvemoser indeholder betydelige Brændselsmængder, men Produktionen er, som Forholdet nu en Gang er denne Produktion vedrørende, begrænset i hvert Fald til en vis Grad. Produktionen er afhængig af Vejrliget og af de Transportmidler, som staa til Statens Raadighed.

Det er derfor en Vildfarelse at tro, at man uden videre kan gaa ud i Moserne og dær skaffe det nødvendige Brændsel. Det lader sig ikke gøre. Det lader sig heller ikke gøre med Fordel at bruge andre Fremstillingsmetoder end dem, der anvendes her i Landet. Den danske Fremstillingsmaade er overalt i Europa anerkendt som den eneste rette. Der er forsøgt med mange andre Metoder, som har vist sig ufrugtbare, og det er ikke at antage, at nye Forsøg skulde bringe os over Vanskelighederne i en nær Fremtid. Men der er sket den Skade, at vi ikke længere har nogen Kontrol med den danske Tørveproduktion. Kontrollen er gaaet Brændselsnævnet af Hænde. Vi har ingen Mulighed for mere at føre Kontrol, efter at man har ophævet Maksimalprisen. Vi har ingen Mulighed for at kunne fordele Brændselet paa en saadan Maade, at vi kan sikre Husholdningerne, som man i første Linie har tiltænkt og ogsaa under Krigen har givet Tørvene.

Der næres i mangfoldige Kommuner en alvorlig Frygt for, at det ikke bliver muligt til Vinter at skaffe Familierne det nødvendige Brændsel fra vore Moser, saaledes som de tidligere har faaet. En meget væsentlig Del af Tørveproduktionen er opkøbt af Industrien. Industrien har sikret sig, fordi Brændselstilførslerne udefra var vanskelige, til Dels svigtede. Industrien har Penge til at købe og betale kontant. Jeg ved positivt, at Industrien i en Del Tilfælde har sikret sig en Moses hele Produktion, saaledes at der ikke fra den kan skaffes Brændsel til Husholdningerne. Jeg beklager i allerhøjeste Grad, at Brændselsnævnet, efter at Maksimalpriserne er blevet ophævet, ikke længere har kunnet foretage den Fordeling af Tørvene, som ellers har været foretaget i de Aar, Brændselsnævnet har virket. Ogsaa i Byerne er der overordentlig store Vanskeligheder. Som Følge af de knappe Tilførsler udefra har det været nødvendigt at nedsætte Forbruget af Kul i Gasværkerne med $\frac{1}{3}$. Det er paalagt samtlige Gasværker i Danmark ikke at anvende mere end $\frac{2}{3}$ af den normale Kulmængde. Følgen deraf bliver ikke blot, at Gasproduktionen bliver ringere, men ogsaa, at Koksproduktionen bliver det, saa at man som Følge deraf i Byerne til Vinter ikke har de Koksbeholdninger, som man normalt havde. Jeg har Vished for, at en Mængde Kommunalbestyrelser nærer den største Ængstelse for, at det ikke bliver muligt til Vinter at skaffe det nødvendige Brændsel.

Denne Ængstelse gaar videre, den gaar